

Uchwała Nr XXXII/192/2022

Rady Gminy Hanna

z dnia 31 marca 2022 r.

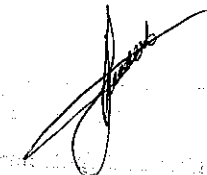
w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Hanna na lata 2022-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249), Rada Gminy Hanna uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Hanna na lata 2022-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Hanna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Hanna

Uzasadnienie:

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Program Ochrony Ofiar w Rodzinie w Gminie Hanna, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, określa sposób realizacji zadań własnych gminy, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W Programie na lata 2022-2025 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach 2019-2021, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy, o której mowa powyżej, do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Załącznik
do Uchwały Nr XXXII/192/2022
Rady Gminy Hanna
z dnia 31 marca 2022 r.

***GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY HANNA
NA LATA 2022-2025***

*Opracowała:
Edyta Drzymalska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Hannie*

I. WPROWADZENIE

Rodzina w warunkach każdego społeczeństwa stanowi podstawową i wszechstronną formę życia społecznego, zaspokajającą podstawowe potrzeby ludzkie. Urodzenie się w określonej rodzinie wyznacza tylko punkt startu do dalszej życiowej drogi, lecz do pewnego stopnia określa także szansę realizacji przyszłych celów życiowych.

Rodzina odgrywa ogromną rolę w życiu człowieka, gdyż kształtuje osobowość, poglądy i system wartości. Więzy łączące jej członków powinny być trwałe i opierać się na wzajemnym zaufaniu i poczuciu bezpieczeństwa. Jednak w chwili obecnej polskiej rodzinie przypadło funkcjonować w bardzo trudnym czasie została zachwiana hierarchia wartości oraz rozluźnieniu uległy normy etyczne, a także więzi emocjonalne między jej członkami.

Ze zjawiskiem przemocy możemy zetknąć się w różnych miejscach. Często dowiadujemy się o aktach przemocy w domach, w szkołach, na ulicy i wielu innych miejscach. Coraz głośniej mówi się o przemocy wśród nieletnich, o przemocy w rodzinach, o przemocy wobec dzieci. Zjawisko to ma, więc charakter interdyscyplinarny i leży ono w kręgu zainteresowania przedstawicieli różnych środowisk: pracowników socjalnych, policjantów, asystentów rodziny, psychologów, socjologów, prawników, innych.

Rodzina winna być przecież opoką, schronieniem i wzorem. Zwłaszcza dla jej najmłodszych członków, którzy z własnego domu rodzinnego wynoszą wzorce na swoje dalsze życie. Dzieci w takich sytuacjach cierpią najbardziej. Nie tylko, dlatego, że same są często ofiarami przemocy, ale także, dlatego, że przemoc, której doświadczyły lub widziały, zostawia w ich psychice trwałe ślady. Niestety, współcześnie dość często mówi się o wielu problemach i kryzysach w rodzinie dotyczących różnych form jej dysfunkcji. Łagodne dysfunkcje nie dyskredytują jeszcze rodziny, jeśli dysfunkcjonalność przekracza określone granice, zaczynają się poważne problemy emocjonalne, uzależnienia, współuzależnienia, zachowania autodestrukcyjne, zaburzenia osobowości oraz przemoc.

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia a także z ubóstwa. Ponadto przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących w naszym społeczeństwie. Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia w związku z tym, że osoby doświadczające przemocy boją się, wstydzą, często nie wierzą w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że „ofiare” i „sprawcę” łączą bliskie więzi rodzinne i emocjonalne. Przemoc w rodzinie inaczej zwana przemocą domową może być przyczyną poważnych szkód osobistych, społecznych i zdrowotnych. Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i wymaga międzysektorowej ciągłej współpracy wielu instytucji i organizacji pośrednio lub bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Tylko podejmowanie wspólnych, systematycznych i ciągłych działań może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

Gmina Hanna podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednym z takich działań było powołanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Pomimo licznych działań w dalszym ciągu zjawisko przemocy w rodzinie stanowi jeden z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych. Konieczne jest, zatem w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy

w rodzinie jak i stosujących przemoc. Również wskazana jest dalsza pomoc odpowiednich służb do realizacji profesjonalnych działań z zakresu przeciwdziałania temu zjawisku, a także działania w kierunku skutecznego pomagania osobom z obu tych grup. Ważna jest też stała edukacja społeczeństwa, mająca na celu zmianę świadomości w kwestii negatywnych i szkodliwych stereotypów na temat stosowania przemocy, jak też roli kobiety i mężczyzny w życiu rodzinnym i społecznym. Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W miarę potrzeb i zmiany sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulec zmianom i udoskonaleniom.

Niniejszy Program został opracowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hannie. Jego nadrzędnym celem jest ograniczenie na terenie gminy Hańsk skali problemu przemocy, zaś cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie.

II. PODSTAWA PRAWNA

Podstawą opracowania Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Hanna na lata 2022-2025 zwanego dalej Programem, jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Niniejszy Program jest rozwinięciem i kontynuacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Hanna na lata 2019 – 2021, wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Hanna na lata 2021-2027 oraz realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Wskazuje główne kierunki działania Gminy Hanna w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Głównym założeniem programu jest stworzenie systemu zintegrowanych działań wszystkich podmiotów działających na terenie gminy i na rzecz gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

III. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyka rodziny o różnym statusie społecznym, rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Przemoc domowa to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkodę.

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna – to znaczy jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Siły są nierównomierne – w relacji jedna ze stron dominuje nad drugą, ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy (fizycznie, i/lub psychicznie).
3. Narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje przewagę siły i narusza podstawowe prawa ofiary: nietykalności osobistej, godności, szacunku itp.
4. powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody, doświadczenie bólu sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Zjawisko przemocy w rodzinie definiuje art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako: *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny - osoba najbliższa- w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, a także inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą."*

Osobą doznającą przemocy w rodzinie może być każdy, w szczególności:

- współmałżonkowie lub partnerzy,
- dzieci,
- osoby starsze,
- osoby chore i niepełnosprawne.

Specjaliści wyróżniają pięć podstawowych form przemocy w rodzinie, gdzie poszczególne formy najczęściej występują w połączeniu z innymi:

1. **przemoc fizyczna** – naruszenie nietykalności cielesnej, najbardziej widoczna i najtrudniejsza do ukrycia, od szturchania, popychania, ciągnięcia za włosy, aż po zachowania powodujące uszkodzenie ciała i ostre urazy fizyczne wymagające hospitalizacji.
2. **przemoc psychiczna** – naruszenie godności osobistej, zawiera przymus i groźby, najtrudniejsza do udowodnienia, często zaczyna się niepostrzeżenie, od ignorowania potrzeb, stałego krytykowania, okazywania braku szacunku, zazdrości, ograniczania kontaktów z bliskimi, po oskarżanie, poniżanie, wyśmiewanie, upokarzanie, szantażowanie i groźby.
3. **przemoc ekonomiczna** – pozbawianie środków finansowych lub stwarzanie warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla życia potrzeby, np. uniemożliwianie podjęcia pracy, dostępu do wspólnych środków finansowych i dóbr materialnych, odbieranie zarobionych pieniędzy, niszczenie własności, niełożenie na utrzymanie rodziny, zaciąganie kredytów wbrew woli współmałżonka, okradanie.
4. **przemoc seksualna** – naruszanie intymności, przedmiotowe traktowanie drugiej osoby w celu zaspakajania własnych potrzeb seksualnych, zmuszanie do nieakceptowanych przez partnera praktyk i zachowań seksualnych, sadystyczne formy współżycia seksualnego, od sytuacji zmuszania do oglądania pornografii po gwałt.
5. **zaniedbanie** – najczęściej stosowane wobec dzieci ale także osób chorych, niepełnosprawnych i starszych, a objawiające się niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zaniedbaniu mówimy także w przypadku odrzucenia emocjonalnego dziecka, braku zainteresowania się jego rozwojem, problemami, a także zdrowiem i higieną.

Sytuację przemocy w rodzinie często opisuje się także w innych kategoriach nazywanych przemocą gorącą lub chłodną.

Przemoc gorąca to gwałtowne wybuchy tłumionych uczuć złości, frustracji, wściekłości, powodujące agresywne zachowania wobec najbliższych.

Przemoc chłodna przyjmuje najczęściej postać bardzo rygorystycznego stylu wychowania czy też autorytarnego traktowania dorosłych członków rodziny. Stosujący przemoc, przekonany o słuszności swoich czynów, zawsze znajduje dla nich usprawiedliwienie.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Rzadko ma charakter incydentalny, zazwyczaj długotrwały i cykliczny.

Cykle przemocy:

1. faza narastającego napięcia;
2. faza ostrej przemocy;
3. faza miodowego miesiąca.

Ostatnia faza sprawia, że osoby dotknięte przemocą późno zgłaszają się po pomoc i długo tkwią w bardzo trudnej sytuacji rodzinnej, osobistej i materialnej. Często też wycofują zawiadomienie o przestępstwie, gdy tylko sprawca zmienia swoje zachowanie i zaczyna być miły. Robią tak w nadziei na trwałą zmianę zachowań swojego partnera.

Zazwyczaj w rodzinie, w której występuje problem przemocy znacznie zaburzona jest komunikacja wewnątrzrodzinna, a osoba stosująca przemoc przyzwyczajona jest do tak patologicznego sposobu sprawowania kontroli nad ofiarami. W takiej rodzinie obecne jest stałe poczucie zagrożenia i niepewności, a sprawca przemocy staje się mistrzem w stosowaniu technik manipulacyjnych.

Na występowanie przemocy w rodzinie ma wpływ wiele czynników.

Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększają:

- **normy społeczne i kulturowe** – w wielu środowiskach istnieje silne przekonanie o prawie rodziców do dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzny nad kobietami; nadal utrwalony jest wzorzec mężczyzny silnego, mężczyzna ma być zdobywcą a kobieta powinna mu być uległą, istnieje przyzwolenie na stosowanie kar cielesnych wobec dzieci;
- **status ekonomiczny** – stres związany ze zbyt niskimi dochodami, czy zagrożenie utratą pracy;
- **alkoholizm** – nadmierne spożywanie alkoholu, alkohol ogranicza możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i oceny rzeczywistości;
- **dziedziczenie wzorca przemocy** – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
- **osobowość osoby doznającej przemocy** – brak zdolności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; jej przejawem są cechy takie jak: przekonanie, że jest poza społecznością, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że na nic nie ma wpływu, itp.;
- **osobowość sprawcy** – chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny;
- **stereotypy** - w świadomości społecznej funkcjonuje wiele mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie, przy czym większość z nich używana jest jako argument za stosowaniem przemocy lub jako jej usprawiedliwienie, służąc do ukrycia,

zamaskowania i zbagatelizowania problemu. Są one bardzo niebezpieczne, ponieważ z jednej strony zniewalają ofiarę przemocy i sprzyjają sprawcy, dając mu sygnał o społecznym przyzwoleniu na przemoc i o bezkarności, a z drugiej – utrudniają świadkom reagowanie i decyzje o pomoc dla ofiar.

Wśród najczęściej spotykanych mitów i stereotypów na temat przemocy w rodzinie znajdują się następujące stwierdzenia:

„Przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać”;

„Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego”;

„Jeżeli ktoś jest bity to znaczy, że sobie na to zasłużył”;

„To był jednorazowy incydent, który nigdy się nie powtórzy”;

„Gdyby ofiara naprawdę cierpiała odeszłaby od sprawcy”;

„Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol”;

„Gwałt w małżeństwie nie istnieje”.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z postanowień Kodeksu karnego.

Art. 207 Kodeksu karnego stanowi:

§1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub nieprzemijającym stosunku zależności od sprawcy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§1a. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą nieporadną ze względu na jej wiek, stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§2. Jeżeli czyn określony w §1 lub §1a połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1-2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga podjęcia długofalowych działań zawartych w niniejszym Programie.

Program obejmuje lata 2022-2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniu.

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE HANNA

Skala zjawiska przemocy w rodzinie jest niezwykle trudna do oszacowania. Zjawisko przemocy nadal bardzo często jest traktowane jako temat „tabu” i zamykane jest w czterech ścianach. Składa się na to wiele przyczyn, główną jest opór osób dotkniętych przemocą przed wyjawieniem sytuacji na zewnątrz ze względu na obawy przed reakcją najbliższego otoczenia, zachowaniem sprawcy, rozpadem związku, itp. Niemniej w tym rozdziale podjęto próbę przedstawienia zjawiska przemocy na terenie gminy Hanna w oparciu o dane ze sprawozdań dotyczących przemocy, analizy dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego oraz informacji od instytucji działających w przedmiotowym obszarze na przełomie lat 2019-2021.

Tabela nr 1. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rok	Niebieskie karty założone przez instytucje					
	Ogółem	W tym				
		Policja	GOPS	Oświata	GKRPA	Służba zdrowia
2019	11	11	0	0	0	0
2020	16	15	1	0	0	0
2021	12	11	1	0	0	0
ogółem	39	37	2	0	0	0

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Hannie

Z powyższego wynika, że w Gminie Hanna najczęściej Procedurę interwencji wobec przemocy w rodzinie poprzez sporządzenie formularza „Niebieska Karta – A” wszczyniała Policja – w 37 przypadkach podejrzenia występowania przemocy domowej. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hannie, procedurę wszczęli w 2 przypadkach.

Tabela nr 2. Charakterystyka osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Rok	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie			
	Ogółem	W tym		
		Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
2019	12	10	2	0
2020	19	17	0	2
2021	19	15	1	3
ogółem	50	42	3	5

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Hannie

Z danych zawartych w tabeli nr 2 wynika, że na terenie Gminy Hanna osobami doświadczającymi przemocy, są głównie kobiety. Zdarzają się również przypadki przemocy wobec mężczyzn i dzieci. W pięciu przypadkach przemoc skierowana była bezpośrednio w stosunku do dzieci. Należy mieć na uwadze, że w rodzinach w których dochodzi do przemocy, a są tam dzieci, zawsze będą pośrednimi ofiarami tej przemocy. W formularzy „Niebieska Karta – A”, często występują jako świadkowie i nie widnieją w statystykach dotyczących ofiar przemocy, jednak przemoc wobec osób im bliskich zawsze jest dla nich traumatyczna.

Tabela nr 3. Charakterystyka osób stosujących przemoc w rodzinie.

Rok	Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie			
	Ogółem	W tym		
		Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
2019	11	0	11	0
2020	18	2	16	0

2021	18	3	15	0
ogółem	47	5	42	0

Źródło: Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Hannie

Z powyższych danych wynika, że na terenie Gminy Hanna sprawcami przemocy w rodzinie są przede wszystkim mężczyźni. W pięciu przypadkach były to kobiety.

Do najczęstszych przejawów przemocy w rodzinie na terenie Gminy Hanna należą: awantury domowe, w tym awantury pod wpływem alkoholu, poniżanie i wyzwiska, popychanie, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie, przemoc psychiczna. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie ale także dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne. Coraz częściej występującym zjawiskiem, choć bardzo rzadko ujawnianym jest przemoc ekonomiczna wobec osób starszych przejawiająca się odbieraniem im świadczeń rentowych lub emerytalnych, zaniechaniem opieki i pomocy w usługach i naturze.

Tabela nr 4. Podejmowane działania w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny w Hannie:

Wobec ofiar przemocy	Wobec sprawców przemocy
praca socjalna, poradnictwo socjalne, zawodowe i rodzinne, monitoring, rozeznanie czy dzieci mają zapewnioną należytą opiekę w miejscu zamieszkania, udzielanie informacji dot. możliwości uzyskania porad prawnych, psychologicznych oraz kierowanie do instytucji udzielających wsparcia rodzinie	skierowanie na leczenie odwykowe, monitoring, rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze, skierowanie wniosku do organów ścigania

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego

Z danych statystycznych otrzymanych z Komendy Powiatowej Policji we Włodawie wiadomo, że w latach 2019-2021 przeprowadzono łącznie 96 interwencji Policji w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie, wydano 1 nakaz/zakaz w związku z podejrzeniem przemocy w rodzinie oraz przeprowadzono 10 postępowań z art. 207 Kodeksu karnego.

I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych, Rodzinnych i Nieletnich Sądu Rejonowego we Włodawie prowadził łącznie 6 dozorów nad sprawcami przemocy w rodzinie i 6 nadzorów nad rodzinami, w których było podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

W omawianym okresie Prokuratura Rejonowa w Parczewie sporządziła 6 aktów oskarżenia z art. 207 Kodeksu Karnego, umorzyła 1 postępowanie o czyn z art. 207 kk, oraz wydała 3 postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci nakazu opuszczenia lokalu/zakazu zbliżania się.

Zgodnie z § 18 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zakończenie procedury następuje z powodu ustania przemocy, zrealizowania planu pomocy i

istnienia przypuszczenia, iż zjawisko przemocy w rodzinie nie będzie ponownie występowało, lub też z powodu braku zasadności podejmowanych działań.

Mając na względzie statystyki z lat 2019-2021 w znacznej mierze procedury „Niebieska Karta” były zamykane w związku z zaprzestaniem występowania przemocy. Były również przypadki, rozstrzygania o braku zasadności podejmowanych działań w związku z niespełnieniem przesłanek definicji przemocy, brakiem współpracy ze strony domniemyanych ofiar.

Mimo, że dane liczbowe świadczą o niewielkim rozmiarze występowania zjawiska na terenie Gminy Hanna, to z doświadczenia pracowników pomocy społecznej oraz Policji i innych osób zajmujących się przemocą wynika, że statystyki nie odzwierciedlają wielkości zjawiska przemocy. Często agresja ze strony bliskich osób jest tajemnicą ukrywaną przed rodziną, środowiskiem. Nadał widoczna jest niechęć ofiar przemocy do uruchamiania procedury „Niebieska Karta”. Stąd wynika konieczność dalszego prowadzenia kampanii profilaktyczno – informacyjnych uświadamiających społeczeństwu zagrożenia wynikające z nierozwiązanych problemów rodziny, w której dochodzi do przemocy. Konieczne jest zaplanowanie i kontynuowanie działań w oparciu o niniejszy program, w celu poprawy funkcjonowania rodzin oraz skoordynowania działań instytucji i organizacji działających w obszarze przemocy.

V. OCENA ZASOBÓW GMINY HANNA W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie rozszerza krąg osób i instytucji zajmujących się problematyką przemocy. W Gminie Hanna pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie udziela: Zespół Interdyscyplinarny w Hannie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hannie, Komenda Powiatowa Policji we Włodawie, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hannie, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym we Włodawie, placówki oświatowe i służba zdrowia z terenu Gminy Hanna.

Zespół Interdyscyplinarny w Hannie został powołany w dniu 1 czerwca 2012 r. Do jego zadań należy realizacja zadań określonych w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład zespołu, diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w przypadku przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu jej powstrzymanie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie specjalistycznego wsparcia i interwencji kryzysowej. Do Zespołu Interdyscyplinarnego wpływają zawiadomienia dotyczące podejrzenia występowania przemocy w rodzinie. Stosownie do zapisów art. 9a ust. 9 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę organizacyjną i techniczną zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hannie. Członkowie zespołu i grup roboczych spotykają się na spotkaniach w trybie interwencyjnym, celem niesienia pomocy w sytuacjach kryzysowych.

Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hannie w ramach swoich zadań podejmuje czynności zmierzające do podjęcia leczenia przez osobę uzależnioną od alkoholu, w tym sprawców przemocy. Przeprowadza rozmowy motywacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu dotyczące podjęcia przez nie leczenia odwykowego,

kieruje na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia, oraz w razie potrzeby występuje z wnioskiem do Sądu o zastosowanie wobec uzależnionego, w tym sprawcy przemocy obowiązku poddania się leczeniu w stacjonarnym zakładzie leczenia odwykowego. Motywuje członków rodzin osób uzależnionych do podjęcia terapii dla osób współuzależnionych, wskazuje gdzie osoby uzależnione i współuzależnione mogą otrzymać pomoc terapeutyczną, psychologiczną lub prawną.

Placówki oświatowe poprzez działalność psychologa, pedagoga szkolnego, wychowawców oraz nauczycieli udzielają pomocy dzieciom i młodzieży będących świadkami lub ofiarami przemocy w rodzinie i w szkole, jak również ich rodzicom. Prowadzą kampanie informacyjne o tematyce przemocy, pogadanki z Policjantem, wychowawcą, liczne konkursy w przedmiotowym zakresie.

Wszystkie zaangażowane instytucje i służby angażują się we wspólne działania na rzecz rodzin pozostających w kryzysie spowodowanym zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Istnieje jednak szereg problemów w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie i w pomocy ofiarom. Problemy diagnozowane są na podstawie rozmów z ofiarami przemocy oraz z obserwacji i analiz członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Do najważniejszych problemów należą:

- brak bazy lokalowej na terenie Gminy, aby w sposób interwencyjny oddzielić ofiarę od sprawcy,
- brak zaplecza pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej na terenie gminy,
- niski poziom świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie i jej konsekwencji, wynikająca bierność i tolerancja społeczna dla tego zjawiska oraz nadal funkcjonujące stereotypy dotyczące przemocy,
- niski poziom wiedzy społecznej na temat zaplecza i możliwości uzyskania pomocy. Koncentracja na przemocy pomiędzy dorosłymi, a niedostateczne zauważanie przemocy wobec dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych,
- niedostateczna wiedza o wzajemnych kompetencjach, możliwościach, obowiązkach i zapleczu „instytucji pomagających”. Członkowie zespołu i grup roboczych zbyt mało, albo wcale nie uczestniczą w szkoleniach dotyczących przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom, przez co często pozostają bezradni w trudnych przypadkach jakie występują wśród naszych rodzin.

VI. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie obejmuje swoim zakresem udzielanie pomocy ofiarom przemocy, oddziaływania na sprawców przemocy oraz podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie. Program zakłada pomoc zarówno dla ofiar jak i sprawców przemocy przy udziale służb i instytucji oraz społeczności lokalnej. Wymaga podejmowania równoczesnych działań o charakterze interwencyjnym, profilaktycznym, terapeutycznym i korekcyjnym, edukacyjnym. Oparty jest na następujących założeniach:

1. podniesienie poziomu skuteczności interwencji wobec przemocy w rodzinie
2. podniesienie poziomu świadomości społecznej i uwrażliwienie na problem przemocy w rodzinie
3. wzmocnienie działań skierowanych do sprawców przemocy
4. podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie

Cel główny programu

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w Gminie Hanna poprzez spójne działanie wszystkich służb, zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe programu

Cel 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Hanna

Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
Zbieranie i analiza informacji dotyczących występowania aktów przemocy	Rejestrowanie przypadków przemocy domowej	GOPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, placówki oświaty i służby zdrowia	2022-2025	- Ilość sporządzonych formularzy Niebieskich Kart

Cel 2. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie.

Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
Edukacja społeczności lokalnej gminy Hanna	Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy wśród lokalnej społeczności. Dostarczanie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	Wszyscy realizatorzy programu	2022-2025	-liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców gminy, -liczba kampanii społecznych
	Udział w lokalnych i ogólnokrajowych kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
	Organizowanie konkursów wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy/pogadek edukacyjnych/programów profilaktycznych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne.	Jednostki oświatowe		- liczba szkół prowadzących programy profilaktyczne/ pogadanki edukacyjne, -liczba dzieci objętych ww. działaniami, -liczba konkursów i ich uczestników

Cel 3. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie

Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinary zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy	Zespół Interdyscyplinary	2022-2025	- liczba prowadzonych procedur NK, - liczba posiedzeń ZI - liczba utworzonych grup roboczych -liczba osób korzystających z pomocy socjalnej, psychologicznej, pracy socjalnej,
	Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.			
	Poradnictwo socjalne, psychologiczne, rodzinne, praca socjalna			

Cel 4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinary zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Izolowanie sprawców od ofiar	Komenda Powiatowa Policji	2022-2025	-liczba odizolowanych sprawców przemocy, - liczba podjętych działań wobec sprawców, -liczba osób skierowanych do GKRPA -liczba osób korzystających z pomocy specjalistów
	Udzielanie sprawcom informacji na temat programów korekcyjnych i edukacyjnych/ Przeprowadzanie rozmów dyscyplinujących	Zespół Interdyscyplinary		
	Kierowanie osób nadużywających alkoholu do GKRPA			
	Zapewnienie pomocy terapeutycznej, indywidualnej			

Cel 5. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań.

Zadanie	Działanie	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
Podwyższenie kwalifikacji kadry podmiotów lokalnych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	Szkolenia dla przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwięzionych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy i prowadzenia interwencji kryzysowej.	-GOPS w Hannie -Zespół Interdyscyplinarny,	2022-2025	-liczba osób objętych szkoleniami

VII. ZAKŁADANE EFEKTY

- Zmiana postaw społecznych wobec przemocy w rodzinie,
- Zmniejszenie poczucia bezradności ofiar przemocy,
- Zwiększenie wiedzy nt. instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy - diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska przemocy na terenie gminy Hanna,
- Zwiększenie skuteczności działań i dostępności do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- Zwiększenie liczby osób profesjonalnie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- Pogłębienie wiedzy społecznej o zjawisku przemocy w rodzinie i sposobach radzenia sobie z tym problemem.

VIII. REALIZACJA PROGRAMU

Realizacja Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy została zaprojektowana na lata 2022-2025. Program ma charakter otwarty, dopuszcza się jego rozszerzenie o dodatkowe działania, stosownie do pojawiających się potrzeb i możliwości.

Odbiorcami Programu są: mieszkańcy Gminy Hanna, osoby bezpośrednio dotknięte przemocą domową, jej sprawcy a także członkowie rodzin objętych przemocą domową.

Za wdrożenie Programu odpowiedzialny jest Wójt Gminy Hanna. Poszczególne działania będą realizowane przez:

- Zespół Interdyscyplinarny w Hannie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hannie
- Gminna Komisja Przeciwdziałania i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hannie
- Placówki oświatowe z terenu Gminy Hanna

- Komenda Powiatowa Policji we Włodawie
Środki finansowe na realizację działań określonych w Programie będą pochodzić z budżetu gminy, innych źródeł.
Koordynatorem działań związanych z realizacją programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Podmiotem odpowiedzialnym za monitoring i ewaluację programu będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hannie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym. Monitorowanie programu odbywać się będzie na podstawie analizy sprawozdań (wzór sprawozdania w załączeniu) oraz przedłożenie Radzie Gminy Hanna sprawozdania rocznego z realizacji Programu.

Monitoring umożliwi analizę podejmowanych działań oraz pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań. Niniejsze informację umożliwią szersze rozeznanie potrzeb jednocześnie wskazując kierunek na rozwijanie programów w przyszłości.

Załącznik do Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
Dla Gminy Hanna na lata 2022-2025

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Oraz Ochrony Ofiar Przemocy
Dla Gminy Hanna Na Lata 2022-2025
 za rok

Podmiot wypełniający:

Nazwa działania	Wskaźnik realizacji	Miernik realizacji
Cel 1. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Hanna		
Rejestrowanie przypadków przemocy domowej	Ilość sporządzonych formularzy Niebieskich Kart	
Cel 2. Podnoszenie świadomości społecznej i wrażliwości na zjawiska związane z przemocą w rodzinie		
Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy wśród lokalnej społeczności. Dostarczanie informacji społeczności lokalnej o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	liczba materiałów edukacyjnych rozpowszechnionych wśród mieszkańców gminy	
Udział w lokalnych i ogólnokrajowych kampaniach społecznych na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba kampanii społecznych	
Organizowanie konkursów wśród dzieci i młodzieży w zakresie przeciwdziałania	liczba szkół prowadzących programy profilaktyczne/ pogadanki edukacyjne,	-

przemocy/pogadanki edukacyjnych/programów profilaktycznych, wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży promujących zachowania nieagresywne.	liczba dzieci objętych ww. działaniami, -liczba konkursów i ich uczestników	
Cel 3. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie		
Podjęmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu zapobieganie zjawisku. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie Monitorowanie sytuacji rodzin, w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin, w których dochodzi do przemocy	liczba prowadzonych procedur NK	
Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.	liczba posiedzeń ZI/ liczba utworzonych grup roboczych	
Poradnictwo socjalne, psychologiczne, rodzinne, praca socjalna	liczba osób korzystających z pomocy socjalnej, psychologicznej, pracy socjalnej	
Cel 4. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie		
Izolowanie sprawców od ofiar	liczba odizolowanych sprawców przemocy	

Udzielanie sprawcom informacji na temat programów korekcyjnych i edukacyjnych/ Przeprowadzanie rozmów dyscyplinujących	liczba podjętych działań wobec sprawców	
Kierowanie osób nadużywających alkoholu do GKRPA	liczba osób skierowanych do GKRPA	
Zapewnienie pomocy terapeutycznej, indywidualnej	liczba osób korzystających z pomocy specjalistów	
Cel 5. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, poprawa skuteczności podejmowanych działań		
Szkolenia dla przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy i prowadzenia interwencji kryzysowej	liczba osób objętych szkoleniami	